

СУЧАСНА ОДЕСЬКА ПОЕЗІЯ

Кудлай Ю., Букач В. М.

Сучасна література є досить цікавою и незвичною. Сьогодні Одеса багата на творчих особистостей. Серед них відомими є Владислава Іллінська, Олена Боришполець та Владислав Кітик.

Владислава Іллінська народилася в 1984 році. Навчалася на філологічному факультеті Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова. Почала писати вірші с 6 років, публікувалася в газеті «Вечерняя Одесса». Вона друкується як в одеських виданнях, так і за кордоном. Поетеса представляла Україну на Першій Міжнародній нараді молодих письменників 2011 року і на Першому Фестивалі російської літератури в Україні 2011 року.[6, с. 9]

Віктор Єрофєєв, автор передмови до збірки віршів поетеси «Анекдоти про дощ», дуже влучно підмітив одну значущу деталь – це поезія чіткого усвідомлення кінця, «поезія розлуки з культурою слова, розуму, божевілля і любові». Він пише, що у віршах Іллінської побачив «відлітаючу душу нашого часу». [5, с. 4]

Восновному, Владислава Іллінська пише про кохання, затишок, добрі почуття:

«Меж бесконечных тавтологий
и бесполезных биохимий –
ты луч во тьме любой дороги,
ты штиль в груди любой стихии». [8]

(«Між нескінченних тавтологій
Та марних біохімії –
Ти промінь в темряві будь-якої дороги,
Ти затиша у грудях будь-якої стихії»).

Читаючи її вірші , можна зануритися у світ тепла і сонячного світла, саме її збірка під назвою «Рисуй» дає змогу читачам розділити ці емоції з авторкою.

«Новое утро стягивает одеяло, как будто скальп,
плещет тебе, еще сонному, в лицо ледяной водой...
нужно подняться на ноги, нужно идти искать,
то , что и так всю жизнь волочиться за тобой». [6, с. 6]

(«Новий ранок стягує ковдру, ніби скальп,
плескоче в обличчя льодяною водою...
треба піднятися на ноги, треба йти шукати,
те, що все життя плентається за тобой»)

Звісно, для кожної людини найважливішим почуттям на землі є кохання і передача емоцій та переживань, з якими пов'язана любов. Завдяки віршам В. Іллінської можна зрозуміти природу і значення любові, визначити її справжність і безкорисливість, а також з'ясувати для себе, що в ній вважається найголовнішим, а що другорядним.

У поезії «Від твого полум'я» («От твоего огня») поетеса підіймає питання правди та істини, беспорядності та розгубленості:

«От твоего огня – сгорает только дым,
а мир вокруг лежит в обледеневшем склепе...» [7]

(«Від твого полум'я згоряє тільки дим,
а світ навколо лежить у зледенілому склепі»)

У цьому вірші чітко проявляється почуття тривоги: ліричного героя щось бентежить, але він нічого не може зробити, аби припинити свої страждання, адже «від його вогню – згорає тільки дим». Лише однією цією фразою можна відчувати таке жорстоке почуття болю і страху, коли людина нічим не може допомогти навіть собі.

Звісно, дуже важливо писати на такі теми, адже питання істини є ключовим для багатьох людей. Якщо задуматися, то можна зрозуміти, що істина є найважливішим аспектом у житті кожної людини. Саме у цьому вірші яскраво змальовано, як важко буває знайти цю правду, яка «захована на дні».

У своєму творчому доробку В. Іллінська приділяє увагу ще й тому, як все ж таки важливо не тільки знайти, а й зрозуміти себе. З розумінням себе починається щастя, натхнення, робота мрії, ідеї, ентузіазм і мотивація. Ланцюжком продовжуються щасливі люди навколо, рух в правильному напрямку та відкриття своїх нових сторін, талантів і зірок... Саме до цього у своїй поезії «Поки ефір розшаровувала злість» («Пока эфир раслаивала злость») поетеса закликає свого читача «відновлювати мости»:

«... я стала восстанавлювати мости,
которми вышагиваешь ты
на светлую земную половину». [6]

(«... я почала відновлювати мости,
якими ти крокуеш
на світлу земну половину»).

Познайомившись із творчістю Владислави Іллінської, можна зробити чіткий висновок, що її поезії є актуальними сьогодні, і, напевно, завжди будуть, адже теми кохання, брехні та правди, розуміння себе і ентузіазму є цікавими суспільству саме через те, що з цими проблемами можна зустрітись у повсякденному житті.

Письменниця Олена Борішполець народилася в Одесі 4 квітня 1980 року. Дитинство та юність пройшли у селі Красносілка Одеської області, на березі Куяльницького лиману. Закінчила Одеську юридичну академію. Випустила дві збірки поезій, а також книгу для дітей. У 2012 році стала переможцем П'ятого Всеукраїнського фестивалю поезії «Пушкінська осінь в Одесі», а в 2013 році – фіналістом фестивалю «Пушкін у Британії». Публікувалася в літературних журналах «Південне Сяйво» (Одеса), «Райдуга» (Київ), «Нова Реальність» (Челябінськ), в альманахах «Дерибасівська – Рішельєвська» та «ОМК», на інтернет-порталах «Авророполіс», «Гостинна» та інших. [2]

На відміну від В. Іллінської, Олена Боришполець у своїй творчості демонструє своїм читачам більш сумні емоції та думки :

«Никогда не будет столько твоих прохлад,
Столк твоих простуд, чтобы их стало вдоволь.
Мне не спокойно возле тебя так,
Словно черти поют про чужой Багдад,
И я этим песням – главный припев и повод». [3]

(«Ніколи не буде стільки твоїх прохолод,
Стільки твоїх застуд, щоб їх стало вдосталь.
Мені не спокійно біля тебе так,
Немов чорти співають про чужий Багдад,
І я цим пісням – головний приспів та привід»).

У 2016 році в конкурсі імені К. Паустовського, присвяченого 124-й річниці від дня народження письменника, Олена Боришполець отримала перемогу в номінації «поезія» зі своєю книгою «Блакитна зірка». Книжка вийшла під маркою "Зеленої лампи" при Всесвітньому клубі одеситів.

Поезію О. Боришполець можна охарактеризувати як філософську лірику, сучасну, де в сюрреалістичному хороводі образів поступово прочитується моральний посил автора до читачів. Її вірші гіркі та цілющі як ліки, які потрібно повільно розсмоктувати, без метушні. Насправді, щоб зрозуміти сенс віршів автора, слід повільно читати та розмірковувати над кожним її словом, адже кожен розуміє їх по-своєму. Наприклад, у вірші «Берегова лінія» («Береговая линия») кожен читач може вбачати свій сенс: хтось вважає, що тема вірша – насолода ранковим пейзажем, а для когось тема вірша полягає у почутті суму та туги.

«Береговая линия тянется в поле зрения.

Все другие линии тянет кто-то ещё.

Ты ведь уже не спас меня,

Лучше не сохрани меня.

Солнце садится на западе,

А кажется – на плечо». [1 с. 20]

(«Берегова лінія тягнеться у полі зору.

Усі інші лінії тягне хтось ще.
Адже ти вже не врятував мене,
Краще не збережи мене.
Сонце сідає на заході,
А здається – на плече»).

Владислав Кітик – поет, педагог та моряк, народився 15 грудня 1954 року в місті Одеса.

Творчий шлях Владислава Кітика підтверджує, що його мрії і стали дійсністю: у 1991 року його вірші були опубліковані в книзі «Вільне місто». І ось – п'ята книга поета під назвою « Мрії та очевидність» є збіркою ширих та тонких віршів, головною думкою яких є міркування про місце поета у сьогоднішньому житті та відповідальність за своє слово.

Життєвий шлях В. Кітика був непростим. Був моряком, слюсарем, кочегаром, але ніяка праця не заважала йому писати чудові вірші.

Віце-президент Всесвітнього клубу одеситів Євген Голубовський зізнався, що перечитав нову збірку В. Кітика двічі. Збудила його до цього непідробна щирість автора та привабливість його філософсько-іронічного погляду на життя. Саме це і повинно привабити читачів. [12]

У доробку автора є й вірші про дитинство та юнність:

«Вчорашний день у перекрестка
Смолит для форса папирской,
Глядит у лавочки питейной
На ножки барышни кисейной.
Подобье шахматной фигурки
Теряется в дыму окурка
Под разноцветным листопадом!
...Вот так и шёл бы с нею рядом
Под охровым, янтарным, красным,
С туманным будущим, с неясной развязкой». [4]

(«Вчорашній день біля перехрестя
Смолит для форсу папіроскою
Дивиться біля крамниці питної
На ніжки панянки кисейної.
Подібність шахової фігурки
Втрачається в диму недопалка
Під різнобарвним листопадом!
...От так і йшов би з нею поруч
Під охровим, бурштиновим, червоним,
З туманним майбутнім, з незрозумілою розв'язкою»)

Читаючи вірші, присвячені молодості, одразу згадуються ті прекрасні часи, адже дитинство – це щаслива сторінка нашого життя, коли всі кольори яскраві, а до казки можна доторкнутися рукою, які, на жаль, не можна повернути.

Також поет пише на досить сумні теми: почуття безнадійності та безпорадності, втрати віри, любові, наснаги.

«Пока искал необходимое,
Освобождаясь от ненужного,
Прошли года, ушла любимая,
Следы задули ветры южные,
На смену им пришли восточные...». [11]

(«Поки шукав необхідне
Звільняючись від непотрібного
Минули роки, пішла кохана
Сліди задули вітри південні
На зміну їм прийшли східні».)

У творчості В. Кітика постійно звучить тема Одеси. Йдеться не тільки про старі вулички, а й про музику, властиву кожному великому місту. Тільки почути її, на жаль, здатні лише одиниці.

«В Одессе дождь. Струится серебро.
Промокший город хохлится зонтами.
И как до сотворенья мира – сами
Конец с началом сводятся к зеро». [12]

(«В Одесі дощ. Йде струмом срібло
Промокле місто хохлиться парасольками.
І як до створення світу – самі
Кінець з початком зводяться до зерна».

Тема Одеси звучить і в поезіях Наталлі Перстньової, яка народилася в Кишиневі, закінчила Одеський університет імені І. І. Мечникова, друкувалася в журналах «Нева», «Топос», «Сибірські вогні», «45-я паралель». [13] Збірка «Соломонови острови» («Соломоновы острова») наповнена враженнями про людей, ситуації, описує почуття, які викликають від сонця, снігу, дощу, вітру, рослин, моря. Відчувається любов до міста.

«Шумный одесский гомон
Встреч, примирений, ссор.
Уют коммунального дома
В простенках ситцевых штор». [14, с. 6]

(«Шумний одеський гомін
Зустріч, примирень, чвар.
Затишок комунального дома
У простінках ситцевих штор»)

Одеса дійсно є містом творчих особистостей, завдяки яким життя читачів стає яскравішим та цікавішим.

-
1. Боришполець Е. Речка без устья. *Южное сияние*. 2015. № 2. С. 20.
 2. Боришполець Е. Биография. *Меценат и Мир*. 2015. 5 апреля. С. 12.
 3. Боришполець Е. Никогда не будет. *45-я паралель*. 2014. № 24. 21 августа. С. 22.
 4. Голубовский Е. Книжный развал. *Дерибасовская угол Ришельевской*. Одесса, 2012. № 48. С.74
 5. Ильинская В. Анекдоты о дожде. Стихотворения. Киев: Форс Украина, 2020. 112 с.

6. Ильинская В. Вдали от монитора. *Новая юность*. 2020. № 2. С. 19.
7. Ильинская В. Игры разума. Одесса: Плутон, 2013. 136 с.
8. Ильинская В. Меж бесконечных тавтологий. *Южное сияние*. 2018. № 2. С. 21.
9. Ильинская В. Только неба мне и не хватало. *Южное сияние*. 2020. № 4. С. 16.
10. Ильинская В. Меж бесконечных тавтологий. *Соты*. 2014 – 2016. № 1. С. 11.
11. Китик В. Пока искал необходимое. *Полисадник*. 2016. № 1. С. 13.
12. Комисаренко С. Мечты и очевидность Владислава Китика. *Одесские известия*. 2015. 6 июня.
13. Перстнева Наталья. *Журнальный мир*.// <https://www.zhurmir.ru/avtor/perstneva-natalya>
14. Перстнева Н. Соломоновы острова. Стихотворения. – Одесса: «Optimum», 2013. 132 с.

«КАЗКА ПРО КАЛИНОВУ СОПЛКУ» ОКСАНИ ЗАБУЖКО.

СТАРІ МОТИВИ В НОВІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Шульга В.

Оксана Забужко – відома українська письменниця, лауреат премії імені Т. Шевченка. З нею пов’язують вихід сучасної української літератури на світову арену. Твори письменниці перекладено 20 мовами. Окремими виданнями твори Оксани Забужко виходили Болгарії, Італії, Нідерландах, Польщі, Росії, Сербії, США, Чехії та інших країнах. Письменницю хвилюють теми кохання, поколінь, батьків та дітей, сімейних стосунків, сестринства, дружби, історичного минулого України, еміграції. [1, с. 5]

Серед кращих книг Оксани Забужко варто виділити «Музей покинутих секретів», «Сестро, сестро», «Казка про калинову соплку», «Тут могла б бути ваша реклама», «Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій», «Польові дослідження з українського сексу». [1, с. 8 - 9]

«Казку про калинову соплку», як і всю творчість Оксани Забужко, важко втиснути в якісь одні рамки та, мабуть, і не варто цього робити. Цей твір був надрукований в останній рік ХХ століття. Це надзвичайно цікавий